

Kur'an'a Kurban-2

Nureddin Yıldız'ın "Hadislerle Diriliş" (119.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Ümmet-i Muhammed'in itikat açısından sakınca oluşturan fırkalara bölünme sürecini ele aldıktan ve ilk ortaya çıkan akımın kaderi inkâr etmekle yola koyulduğunu, ardından Haricîlik ekolünün geldiğini ve bunların ardından da büyük-etkin izler bırakmış bir cereyan olarak Mutezile'nin meydana çıktığını inceledikten sonra Mutezile'nin yaptıklarına geçmeden evvel bu konuda bazı anekdotları sıralamalıyız.

Ashab-ı kiram dönemi yaklaşık olarak bir asırlık devreyi kapsar. Bu devir ameli ve siyasi konularda farklı fikirler görülebilmeye karşın itikadi mezhepler ve ekollerin oluşmadığı bir dönemdir. Ashabın arasında hareketli toplum meydana gelmesini sağlayacak farklı görüş sahipleri bulunuyordu ancak bunlar itikat ile ilgili değillerdi; birbirlerinin imanları hakkında tek bir kelime konuşmadıklarından, iman üzerinden ekolleşme de yaşanmamıştı. O dönemin sonuna doğru bu tip ekoller, onlardan sonra gelen nesillerin eliyle meydana çıkarılmıştı. Bu kimseler de sonradan Müslüman olup mümin topluma sonraları dâhil olan kimselerdi.

Ashab-ı kiram devrinin akidevî fırkalaşmalar açısından sıfır seviyesinde olması nedeniyle ondan sonra ve kıyamet gününe dek gelecek nesiller için esas örnek, ashap toplumdur. Onları örnek almadıkça Müslümanlar orijinal Müslümanlığı yakalayamayacaklar, Allah adına gelişigüzel konuşulmasından rahatsızlık hisseden herkes de onların sorunsuz Müslümanlık anlayışına sınıksız sarılmak mecburiyetinde olacaktır. Allah Teâlâ böyle murat etmiş ve onları seçmiştir.

Sonraki nesiller ise ashab-ı kiramın o kalitesini koruyamadan yaşadıklarından, siyasi düşüncelerini akidevî gruplaşmaya doğru kaydırdılar. Allah Teâlâ ashabın izinden gidenlerden razı olacağına ve "ehl-i sünnet ve'l-cemaat" ifadesindeki 'cemaat' ile ashap kastedildiğine göre doğru yol, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ve ashabının ardından gitmektir. Kendi fırkasını oluşturduktan sonra bir de ehl-i sünnet olduğuna insanları inandırmaya çalışmak beyhudedir.

Müslümanlar olarak aramızdaki söz konusu gruplaşma o dereceye varmıştır ki zaman zaman kendi ekollerimiz-firkalarımız için köken olarak acaba ashab-ı kiram arasından kime kadar uzandığıyla ilgili merakların dillendirildiği, gruplaşmanın bu derece benimsendiği görülebilir. Ashab-ı kiram böyle bir hastalıktan muaf yaşamışlardır. Akide ve iman konularında onlarda görülecek hafif bir gruplaşma bile bugün Hıristiyanların ayrışmalarına benzeyen bir İslam yapısına meydan verir, Müslümanlar arasında farklı gruplar farklı zamanlarda haccederdi ve ibadetler bölümlendirdi.

Hâlbuki Resûlullah aleyhissalatu vesselamın Medine'de öğrettiği İslam'ın temellerinde hiçbir Müslüman'ın ihtilafı yoktur. İhtilaf anca Mutezile'nin oluşturduğu dedikodularda olabilir. O düşünce, sapıklığından ötürü itilmişse de üzerine bina edilen akımlar bölücü fonksiyonunu yerine getirmiştir. Fakat yine de mesele Resûlullah aleyhisselamın öğrettiği namazda, oruçta, meleklerle imanda, Allah imanında değildir.

Şimdilerde kendini ehl-i sünnet olarak tanımlayan kimselerin başkalarını sapıklıkla itham etmek için ağızlarına sakız ettikleri konulara bakınız ki bunların hiçbiri, ashab-ı kiramın hayat boyu duyup işittikleri meseleler değildir; sonraları Müslümanlar dini felsefe üzerinden anlamaya başlayınca gündeme gelmişlerdir.

Mesela ben çocukluğumdan beri babamdan, Maturidî mezhebinden olduğumuzu ve mezhebin ilkelerini öğrenmişimdir. Kendimi tarif ederken de İmam Maturidî'nin çizgisinde bir Müslüman olarak tarif ediyorum. Ancak Ebu Bekir, Ömer, Abdullah ibni Mesud radiyallahu anhümün aşılabileceği bir *Maturidîlik*, reddettiğim türden *Maturidîlik*dir. Mezheplerimiz, ekollerimiz, müçtehitlerimiz ve

âlimlerimiz ashab-ı kiramın talebesi durumunda olabilirler. Ashab-ı kiraminkinden daha iyi olduğu sonucuna bir şekilde ulaşan Müslümanlık icadı, bizatihi Müslümanlığı imha etmektir. Çünkü Allah Teâlâ onlar hakkında rızasını, “Allah onlardan razıdır” (Beyyine suresi, 8. ayet) şeklinde açıkça ifade etmiştir.

Bu tespitin geldiği anlam şudur: Bugün yaşayanlardan biri ileri çıkıp “ashab-ı kiram bu kitapta yazılanları bilmiyordu, biz bildik” derse bu mahvoluştur. Çünkü böyle diyen hakkında “Allah senden razı oldu” diye bir ayet yoktur; ama ashab-ı güzün hakkında vardır.

Öyleyse Maturidîlik veya Eşarîlik, ashab-ı kirama asla ve kata bir kelime bile olsa ilave etmek değildir. Ebu'l-Hasen el-Eşarî'nin kendi zamanındaki fitnelerle mücadelesi ortaya Eşarîliği çıkarmıştır. Bizim orijinal Müslümanlığımız ashab-ı kiramın imanı gibidir. Bunun yanı sıra Eşarîlik, Mutezile'nin ve Haricîliğin çıkardığı sapıklıklarla mücadelede gerekli olmuştur. O mücadeleden günümüze taşınması gereken şeyler hâlâ duruyorsa zaten Ebu'l-Hasen el-Eşarî'den iyisini bulacak değildir. Peşine uyulur, cennete girilir.

Bu mevzuu çiftçilerin her sene farklı bir böcek türünün ekinlere dadanmasıyla uğraşmak zorunda kalmalarıyla örnekleyebiliriz. Tarlaya bu sene çekirge müptela olur, ona bir ilaç vardır. Sonraki sene tırtıl gelir, onun başka bir ilacı vardır. İmam Ebu'l-Hasen el-Eşarî'nin zamanındaki tırtıllar, kelebekler, böceklere karşı o büyük imam müthiş bir mücadele vermişti, Allah ondan razı olsun. İmam Maturidî de Horasan'da, Hint felsefesinden etkilenerek İslam'a fitne sokmak isteyen tırtıllara karşı dini müdafaa etmişti. Bu müdafaaan dolayı kendisi bir ekol oldu.

Bugün onların zamanında yaşayan tırtıllar ve böcekler tarımımıza zarar vermeye devam ediyorsa biz de İmam Maturidî'den ve İmam Eşarî'den almamız gerekenleri alacağız ancak yine sadece ashab-ı kiramın peşindeyizdir. Onların üzerine çıkaracağımız her isim sapıktır, batıldır. Çünkü zaten o imamların böyle bir üste çıkma derdi yoktu. Fakat gelin görün ki Mutezile gibilerin yaptığı, akideye ilave etmek ve katkı maddeleri eklemektir. Haricîliğin hemen peşinden gelen Mutezile hareketi, aşağıda ele aldığımız satırlardan da anlaşıldığı üzere, İslam'ı adeta yeni bir versiyonuyla ortaya çıkarmak istemiştir.

Bu yüzden Mutezile'nin yaptığı, İmam Maturidî'nin veya başka bir müçtehidin yaptığıyla mukayese edilemez. İmam Maturidî'ninkine bir hücum olmamakla beraber müdafaa denebilecekken, Mutezile'ninki bir taarruzdur, savunma hareketi değildir. Mutezilîlik yeni bir İslam hamlesini mevcut görüntüden yontarak yapmış, Maturidiye ve Eşariye gibi hareketler ise bahçeye giren böcekleri temizleyen hijyen gayreti sergilemişlerdir.

*

Hicretin ikinci asrından itibaren güçlü şekilde meydana çıkan Mutezile, normalde daha ağır yayılması gereken bir fikir hareketinin aksine, birkaç sene içinde İslam devletinin resmî görüşü hâline gelmiştir. Abbasî devletinin Harun Reşid'den sonraki halifeleri bu mezhebi sahiplenmiş, o kadar ki ashab-ı kiramın müşriklerle savaştığı türden bir cehtle akımın düşüncesini yayma mücadelesine girişmişlerdir. Efendimiz aleyhisselamın Ali radiyallahu anhu Mekke'den Yemen'e kadar yol boyunca görecekları bütün putları kırmakla görevlendirmesinde, Ali radiyallahu anhu nasıl bir heyecanla yola koyulmuşsa Abbasi halifeleri de Mutezilî olmayanla aynen böyle bir heyecanla uğraştılar.

Harun Reşid'in küçük oğlu Memun ile başlayan bela, İslam devletinin resmî mezhebi hâline gelerek önceki güçlü ama pasif pozisyonunu etkinleştirmiştir. Bu gailede kaç kişinin hapislerde çürüdüğü veya öldürüldüğü ile ilgili elimizde ciddi veriler yoksa da bilinen ve net olan şudur ki insanlar, Mutezilî olmamaları hâlinde öldürüleceklerine dair korku taşımışlardır. Anlamaya yardımcı olması için yakın tarihimizdeki Kemalizm'in ilk uygulanma devresi düşünülebilir. Fakat Mutezile'nin ilk zamanlarındaki bu kargaşa, düşman işgaline benzetilebilecek bir dış güç müdahalesi gibi anlaşılabilir. Daha çok

şeytanın içeriden çıkardığı bir meyve kurduna benzetilebilir. Tam da bu nedenle ümmet-i Muhammed, Haçlı saldırısı olduğunda bundan kurtulabilmiş ama Mutezile ve Hariciye'den hâlâ temizlenememiştir; çünkü elma büyüdükçe içindeki kurt da büyümektedir.

Mutezile'nin temel çıkış nedeni neydi? Başta Vâsıl bin Atâ olmak üzere hareketin doğmasını sağlayanlar ellerini şakaklarına koyup ne yapmak istemişlerdi?

Hareket başlayana kadar ümmetin ashabında, tâbiinde ve tebe-i tâbiin boyunca bir cami kürsüsünde yahut çarşıda ayet-hadis okunduğu zaman Müslümanlar bunun karşısına “bana göre ise...” şeklinde bir itirazla çıkmıyorlardı. Ayet ve hadis varsa o konuda kendi görüşlerini bunun karşısına konumlandırmayı küfür kabul ediyorlardı. İnsan Allah'ın buyruğu önüne kendi fikirlerini koyamazdı. İmam Ebu Hanife ve Ebu Yusuf gibi müçtehit isimlerin o devirde görüşlerini açıklamaları bahsettiğimiz bu ayrımla ilgilidir: Hakkında ayet veya hadis olan konularda değil, ayet ve hadis olmayan konularda görüş belirtmişler, yeni bir konu için “bana göre bu, şu ayetin hükmüne dâhildir” demişlerdir. O içtihatlar tam manasıyla “bana göre bu, şu bölüme girer” demek içindir; Allah ve Peygamberi'nin hükmünden sonra “ben de böyle düşünüyorum” demek için değil. Allah'ın serbest bıraktığı yerde konuşurlar.

Mutezile'nin bu manzaradaki farklılığı ise “madem Allah her insana akıl vermiş, o hâlde neden biz de konuşmayalım?” sorusundan doğar. Onlar Ebu Hanife'nin Allah, Peygamber ve ashab-ı kiram bir şeyle ilgili beyan etmişse iman etmek ama etmemişse kendi beyanını dillendirmek şeklinde beliren içtihadının üzerine kendilerini de ilave etmişler ve sıraya koymuşlardır: Allah, Peygamber ve sahabiler (sebebini açıklayacağımız üzere ‘ashab-ı kiram’ değil ‘sahabiler’ ifadesini kullanırlar) bir şey demiştir ama bu mesele bize göre şöyledir. Yani kendileri yeni bir firma olarak meydana çıkmışlardır.

“Madem Allah akıl vermiştir” anlayışıyla dine bakan bu ekol, aklın süzgecinden Kur'an'ı da geçirmeye kalkışmış, süzgeçten geçemeyen ayetleri dışarıda bırakmışlar, binlerce hadis filtrelerinden geçmemiştir. Bu kimselere şimdi ‘tarihselciler’ deniyor.

Ve akıllarının tartabildiği şeyin karşısına çıkan her kim olursa silmişlerdir –sahabe-i kiramın büyük isimleri dâhil.

İbadetlerinde sorun yok, zekât veriyor ve cihat ordularına da katılıyorlar ama şeytan onları trafodan yakalamış. Kendilerinde Allah'ın sözü üzerine söz söyleme hakkı görüyorlar. Bunu da Müslüman kamuoyuna kabul ettirebilmek, gelecek tepkileri engellemek için Allah'ın sıfatının olması/olmamasının ne anlama geleceği meselesini açmışlardır. Allah'ın sıfatının olduğunu söylerken mesela konuşmayı sayarız. Konuşmak Allah'ın bir sıfatıdır, Allah konuşur. Onlar buna karşı çıkıyor ve Allah'ın konuşmadığı, görmediği, duymadığını söyler, çoğu Kur'an'da zikredilen sıfatlara karşı çıkarlar.

Buna karşın iman, ibadet, Müslümanlık konularını Allah'ın sıfatları ile başlatan Ahmed bin Hanbel'in başını çektiği ve daha sonraları selefilik olarak bilinecek mezhep, aynı zamanda anti-Mutezile hareketi sayılabilir. Mutezile'nin Allah'ın sıfatlarını kaldırmasına ve esmaü'l-hüsnanın adeta geçersizleşmesine sebebiyet vermesi, onlara taarruz ile İslam'ı müdafaa eden Ahmed bin Hanbel tarafından Allah'ın sıfatlarının ön planda tutulması reaksiyonunu beraberinde getirmiştir.

(Konuyla ilgili olarak: Ömrünü Şia ve Mutezile ile yoğun bir mücadele ekseninde geçiren İbni Teymiye, Mutezile'nin temel mantığını eleştirmek üzerine de tespitleri bulunan bir isimdir. Onun anlayışına göre Mutezile'yi berbat hâlde getiren, temelde sıfatlara iman zafiyetidir. Allah'ın sıfatlarına imanı zayıf olan birinin İslam'dan çıkmasının da kolay olduğunu düşünmektedir. Mutezile'nin İslam'ın içine nasıl cüretli şekilde fitne sokabildiğini incelerken sebep olarak, Mutezilî isimlerin kafalarında aşılabilir bir sahabe bulunmamasını gösterir. Sahabilerin muteber tutulduğu bir ekollerini olmadığını, akımın müntesipleri arasında sahabe-i kiram ekolünden gelen isim bulunmadığını söyler. Bu da ashaptaki iman hassasiyetini ve ciddiyetini taşıyan bir imanlarının olmaması sonucunu doğurmuştur.)

Mutezililer durup dururken Allah'ın sıfatlarına gerek olmadığını neden söylediler ve bunu pratiğe nasıl geçirdiler? Bu süreç ilk olarak Kur'an'ın "Allah'ın sözü değil, mahlûku olduğunun söylenmesi gerektiği" teziyle başladı. Mahlûk, yaratık demektir. Peki, Kur'an mahlûk olsa ne olur Allah'ın sözü olsa ne değişir?

Şayet Kur'an'ın Allah'ın sözü olduğuna iman edilirse Kur'an'a müdahale de imkânsız görülmek zorundadır. Allah'ın sözü olan bir şeyi değiştirmek, eksiltme yapmak mümkün değildir. Fakat mahlûk olduğu söylenir, Allah'ın Kur'an'ı söz olarak söylemeyip sadece yarattığı ileri sürülürse bu bir koyunu kesip kebab yapabilmemize benzer: Allah'ın yarattığı bir mahlûk hizmetimize sunulduğundan onu yiyebiliriz. Hâl böyle olunca Bakara suresindeki bir ayete müdahale edebilmek mümkün olur.

İleride değineceğimiz gibi eğer Ahmed bin Hanbel ve arkadaşları Kur'an'ın mahlûk değil, Allah'ın sözü olduğu hamlesini başlatıp bunda başarılı olmasalardı mukaddes kitabımız bugüne gelebilir miydi bilinmez, ancak Kur'an'dan ayet atma yarışlarının yapılacağı kesindi. Ve kitabımız yirmi-otuz ayete kadar da düşerdi herhâlde. Çünkü bir koyununuz varsa tüylerini kırmak günah değildir, nasılsa sizin koyununuzdur.

Mutezililer Allah'ın ayetleri ve Peygamber aleyhisselamın hadisleriyle oynayabilmek için akıllarını yeterli bulmuşlar ve bunu meşrulaştırmak için de Allah'ın sıfatlarını inkâr edip Kur'an'ı mahlûk addetme yolunu seçmişlerdir. Ahmed bin Hanbel bu manzaranın doğuracağı fitnenin boyutlarını çözmüş ama bedelini de ağır ödemiştir. Şeytan Mutezile fitnesini başlatırken, İslam'ın Hıristiyanlığa dönmesini temenni ederek bunu yapmıştı. İslam bugün parçalanmış ve tarihe gömülmüş bir din değilse bu Ahmed bin Hanbel vesilesiyle olmuştur. Onun görüp çözebildiği fitneyi aynı meslekten olan muhaddisler ve fakihler arasından göremeyenler, fitneye karşı tavır alamayanlar vardır. Zaten Mutezile'nin üst kadrosu ilmi olan ama akli olmayan fukahadan oluşuyordu.

İslam birikimi ve karakteri üzerine yazıp çizen oryantalist Avrupalılar ile onların etkisinde kalarak Kur'an, hadis ve müçtehit içtihatlarıyla oynama cüreti gösteren ilahiyatçılar ilk devirdeki Mutezile'nin kuyruğu durumundadırlar. Şeytan o gün denediğini ondan bin yüz elli sene sonra yeniden, Napolyon'u Mısır'a göndererek Ezher programını dizayn ettirdiğinde denemişti. O Ezher müfredatını eline aldığından beri de Oryantalistler tarafından aklın hakem, şeriat naslarınına basit bir oyuncak gibi orasından burasından bozulup yapılan bir malzemeye dönüştürüldüğü dönem başlatılmıştır.

Fakat nihayetinde tüm bu puslu manzaraya rağmen yine de bir fırka Allah'ın dinini kıyamet gününe kadar sadakatle korumayı sürdürecektir. Rabbimiz o fırka-i naciyeden olmayı, Ahmed bin Hanbel gibi kırbaçlansa bile Kur'an'a bağlılığını kaybetmeyecek kimselerin kapıcısı, paspası olmayı bize nasip etsin.

Mutezile, burada saydığımız karakter yapısına ve Kur'an'a olan tavrına rağmen şeriatla taşıdığı bağlantısını açık sözlülük ve yüksek sesle itiraf etmekten de geri durmamıştır. Namaz kılmayı cezalandırmış, zinaya ve hırsızlığa asla sıcak bakmamışlardır. İlk Mutezililer için geçerli bu sağlam beden tasavvuru şimdiki oryantalistler içinse onların devamı olmalarına rağmen söylenemez. Şimdinin oryantalistleri onların namazsız niyatsız, ibadetsiz, Batı'yı memnun etmek için ayetleri yok kabul eden devamıdır.

Bu sebeple ilk dönem Mutezile hareketi ile bugün onların devamı sayılabilecekler arasında hakkaniyetle tefrik edilmesi gereken bir ayırım vardır.

*

Mutezile'nin hatalarının ilki ashab-ı kiramin isimlerini küçültmeye çalışmak olmuştur. Şeytan onları, ashabın adlarının ümmetin gözünde büyük kalması durumunda toplumda aksi hiçbir hareketin gelişmeyeceğine inandırmıştı. Bu yüzden Ebu Bekir radiyallahu anh başta olmak üzere varlığı

ümmete mal olmuş büyük isimleri tabiri caizse ayak ayak üstüne atarak anmaya başladılar. Haricîlerin başlangıcında da böyle bir tablo vardı, mevcudiyetinin ispatını Ali radiyallahu anı şehit ederek yapmıştı.

Müslüman toplumda hiçbir olumsuz akım, ashabın adlarını çürütmeden kendine yer bulamaz. Ashab-ı kiram önde durduğu ve Müslümanlar da daima onların ekseninde bir İslam yaşamaya mecbur olduğu için Müslümanlar ashabın adlarını sıradan hacı amca-teyze mesabesinde göremezler. Bunu çok iyi keşfeden Mutezililer, diğer bütün sapık fırkalarda görülebileceği üzere ashabın isimlerini çürütmeye, zayıflatmaya girişmişlerdir. Bu düşünce etrafında konu, ashab-ı kiramdan isimleri 'abartmamak' şeklinde tezahür eder ve 'onların da bizim gibi olduğu' propagandasıyla ilk nesil olmalarının seçkin konumunu göz ardı edip 'normalleştirilmelerini' beraberinde getirir. Hâlbuki Müslüman bakışında mesela Ömer radiyallahu anı aşmak gibi bir had bilmezlik yoktur. Mutezile'nin ilk aştığı, işte bu aşmamak edebi olmuştur.

Oldukça makul gibi duran başka bir husus da Kur'an'daki "aklınızı kullanmaz mısınız?" hitabını öne sürerek argümanlarına ve yerleştirmeye çalıştıkları öğretilerine aklın kılıfını giydirmeleridir. Akıllarını ön plana çıkarmayı kendilerini hayvanlardan ayırmanın ve Allah'ın emrettiği akli kullanma fiilinin bir gereği olarak yaptıkları iş şeklinde uygulamışlardır.

Sloganları da onları müçtehitlerin bağlamayacağı, fikir hürriyetinin olması gerektiğidir. Böyle demişlerse de onların görüşünü kabul etmeyen yüzlerce âlimin başını kesmişlerdir –tıpkı Batı demokrasisinin bugün yaptığı gibi. Bugün bizim Batı demokrasisinin Batılılar tarafından bir leblebi gibi kolaylıkla yenebilen bir put olduğunu, gerektiğinde bizzat kendileri tarafından yok edilebildiğini anlamamız gibi Ahmed bin Hanbel de o gün, dayatılan fikir hürriyeti sloganlarının görüldüğü gibi bir şey olmadığını haykırabilmişti. Hadisleri elemeye tâbi tuttuktan sonra önlerine Kur'an'ı almışlardı ki Ahmed bin Hanbel'in, Allah'ın lütfunun eseri olan zaferi geliverdi.

Mutezile için hadisler de birer atasözü seviyesinde kalmış, 'değerli' olmaktan öteye gidememiş cümlelerden ibarettir. Bunun tıpatıp izdüşümlerini günümüzde de izlemek gayet mümkündür. Hadislerin Kur'an'a göre kabul edilip edilmemesi yani Kur'an'a arzı ilk o devirde ortaya atılmıştır. Bu minvalde hareket edilerek mütevatir hadisler bile inkâra yeltenilmiş, edilmiştir de. Mutezile hareketinin tamamı için kâfir hükmü vermek kabil değilse de mütevatir hadisi inkâr eden birinin küfrüne hükmetmek mümkündür.

Çünkü hadislere gösterilen tavır, Kur'an'a gösterilecek olanın öncüsü durumundadır. Kur'an-ı Kerim'den beş-on kelime anlayan birisi olarak tespit edebilirim ki hadislerde 'ayıp' bulma modası olarak günümüzde süregelen densizlikler çok bekletmeksizin kendini Kur'an'da 'ayıp' bulma şeklinde gösterecektir. Zira hadislerde sakıncalı, uyumsuz ve ayıp olduğunu ne akla ne mantığa uymadığını iddia ettikleri türden şeylerin Kur'an'da on katı bulunabilir. Allah, kulun aklına hiç uyar mı?

Şefaati, havz-ı kevseri, kabir azabını inkâr etmek gibi türlü fecaat arasında bizce en tehlikeli olanı, bilhassa Harun Reşid'in küçük oğlu Memun devrinde Yunan felsefesinin baş tacı edilmesidir. Kelimenin tam manasıyla baş tacı edilmiştir. Yunan felsefesinden bir kitabı tercüme etmek çok değerli kabul ediliyor, dört gözle aranıyordu. Bu tavır kısa sürede felsefenin adeta din gibi kabul edilmesini beraberinde getirmiş, böyle olunca da din aradan çıkmıştır.

Hatırlanırsa Osman Öztürk hocamızın vefatından biraz önce YÖK kanalıyla gündeme getirdiği, ilahiyat fakültelerindeki felsefe derslerinin azaltılıp Kur'an derslerinin çoğaltılması teklifi konuşulmuştu. Bu vesileyle ilahiyat fakültesinden mezun olan biri hiç olmazsa bari yüzünden Kur'an okuyacak kadar bir şeyler bilebilecekti!

Zamanın basını taranırsa görülecektir ki bu teklif etrafında koparılan vaveyla çok fazla, tepki gayet yüksektir. Öyle bir fırtına koparılmıştı ki Resûlullah aleyhisselama, Aişe radiyallahu anha anamıza ve

Ebu Hureyre radiyallahu anha saldırıldığında ne o gün ne hâlâ Diyanet'ten ve ilahiyat fakültelerinden o gürültünün onda birini bile duyamazsınız –söylenen sadece felsefenin azaltılması talebinden ibaretti.

Zira felsefenin azaltılması, dinle oynayabilmek için gerekli malzemenin elden gitmesi manasına geliyor.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.